

Viering zondag 21 juni 2020

Motto: In vuur en vlam

Voorganger in de schrift Jan van der Sman

Opening

Rond het Licht in ons midden

Openingslied: Verdoofd en schamper van gemis

*Verdoofd en schamper van gemis, herkomst en doel verloren
dit leven dat geen leven is, nog dood nog ongeboren.*

*Doe open Gij die woont in licht, dat niet ter dood genoemd zijn
wij die naar u genoemd zijn.*

*Uw naam ons eertijds aangezegd, volhard in onze oren,
opdat wij doen het volste recht en zijn uit u geboren
'de minste mens de naaste zijn': dat woord heeft zin gegeven
ons angstbeladen leven*

*Die gaan de wegen van uw woord, geen lot is hen beschoren
dan Gij, Gij plant hun adem voort, uw land zal hen behoren.
Woestijnen gaan in dauw gedrenkt, geluk zal wedervaren
aan wie verworpen waren.*

Welkom en inleiding

Allemaal van harte welkom bij dit digitaal samenzijn van onze Ekklesia. Fijn dat we op deze wijze toch onze verbondenheid rond de Ene kunnen vieren. Het gemis in de voorbije tijd heeft ons nog bewuster gemaakt wat deze gemeenschap voor ons betekent. Bij elkaar vinden we de geborgenheid die we in deze onzekere tijden nodig hebben, met elkaar delen we het geloof dat de Ene in ons midden is en ons leidt naar een wereld waarin het goed leven is.

Corona heeft ons leven volkomen op zijn kop gezet. Alles wat onveranderlijk leek en voor de eeuwigheid bestemd, stond ineens op losse schroeven, niets was meer vanzelfsprekend. Al lijkt nu de coronacrisis over zijn hoogtepunt heen, de gevolgen zullen nog lang in onze samenleving doorwerken. Velen zijn bang voor een economische crisis waarvan de omvang niet te overzien is. Ook vanwege de klimaatdoelen staan ons nog ingrijpende veranderingen te wachten. Hoe gaan we met dat alles om? Leven we in angst en onzekerheid, bang voor chaos? Of durven we ondanks alles vol vertrouwen de toekomst tegemoet te gaan en ons in te zetten voor een nieuwe wereld?

De lezingen van vandaag gaan over dat dilemma. We horen hoe Jeremia ondanks alle tegenwerking toch de bezieling vindt om door te gaan. In het evangelie van Matteüs bemoedigt Jezus zijn leerlingen en wijst hen op de kracht van zijn Geest om te midden van alle vervolgingen staande te blijven. Die geestkracht leeft ook in ons hart. Het is de bron die we mogen aanspreken als onze God.

Stilte - Gebed

Goede God, bron van wijsheid en kracht, bron van licht op onze weg. Wees ons nabij in deze onzekere tijden. Bevrijd ons van de angsten die ons gevangen houden. Beziel ons met uw Geest van openheid en vertrouwen. Open ons hart voor de scheppende kracht van uw liefde. Sterk ons geloof in de weg die Jezus ons is voorgegaan. Wat zou het mooi zijn als uw liefde in onze wereld tot ontplooiing komt.

Amen.

Viering rond de Schrift

Lied: [Woord dat ruimte schept](#)

*Woord dat ruimte schept,
toekomst wijd licht land,
waar gerechtigheid
als rivieren stroomt,
waar een wijnstok bloeit
tegen klippen op -
even is het waar
en dan is het weg.
Toon mij niet vergeefs
wat mijn ziel verlangt,
geef dat ik volhard
in uw vergezicht.*

Eerste lezing: Jeremia 20, 7 t/m 13

'HEER, u hebt mij verleid, en ik ben bezweken,
u was te sterk voor mij en hebt mij in uw greep gekregen.
Dag in dag uit lachen ze om mij, iedereen bespot mij.
Telkens als ik spreek, moet ik schreeuwen:
"Ik word mishandeld, onderdrukt!"
Want de woorden van de HEER brengen mij
dag in dag uit schande en vernedering.
Als ik denk: Ik wil hem niet meer noemen,
niet meer spreken in zijn naam,
dan laait er in mijn hart een vuur op,
dan brandt het in mijn gebeente.
Ik doe moeite om het in bedwang te houden,
maar ik kan het niet.
Want de mensen bouwen mij na:
"Overal paniek! Overal paniek!
Roep het, dan vertellen wij het verder.
"Al mijn vrienden zijn uit op mijn val:"
Misschien laat hij zich verleiden,
dan krijgen wij hem in onze greep,
dan wreken wij ons op hem."
Maar de HEER staat mij terzijde als een machtig krijgsman.
Daarom komen mijn belagers ten val,
ze krijgen mij niet in hun greep.
Ze zullen diep worden beschaamd,
ze zullen hun doel niet bereiken.
Ze worden overladen met eeuwige schande,

nooit zal die worden vergeten.
HEER van de hemelse machten,
die alles rechtvaardig onderzoekt,
die hart en nieren doorgrondt,
laat mij zien dat u zich op hen wreekt.
U leg ik mijn zaak voor.
Zing voor de HEER, loof de HEER,
want hij heeft het leven van de arme
uit de handen van boosdoeners gered.

Lied: Zij die stom zijn

*Zij die stom zijn, ver heen, koud, steen in steen,
zij die in doodswaestijn onvindbaar zijn:
Wie weet hun naam, wat heeft men hen gedaan
die genoemd wordt Gij, onvoorstelbaar Gij,
die 't verloren kind schreiend zoekt en vindt,
die het leven zelf uit de dood opdelft.*

*Hoe in duisternis dit bestaan ook is,
hoe zwart mijn verdriet, wanhoop wordt het niet,
omdat Gij God zijt die mijn leven leidt,
Gij volstaat mij, zijt mijn zekerheid.
Van uw aangezicht straalt mijn ogenlicht.
Komen zal de dag dat ik rusten mag.*

*Die rampzalig zijn, zullen zalig zijn.
Die verworpen zijn, zullen in U zijn.
Die zich keerden van U, zij vinden U.
Onbeminden, om niet bemind door U.
Lachen wordt gehoord als uw laatste woord
dit verscheurd heelal prachtig maken zal.*

Tweede lezing: Evangelie van Matteüs 10, 26 t/m 33

Wees dus niet bang voor hen. Want niets is verborgen dat niet onthuld zal worden en niets is geheim dat niet bekend zal worden. Wat ik jullie in het duister zeg, spreek dat uit in het volle licht, en wat jullie in het oor gefluisterd wordt, schreeuw dat van de daken. Wees niet bang voor hen die wel het lichaam maar niet de ziel kunnen doden. Wees liever bang voor hem die in staat is én ziel én lichaam om te laten komen in de Gehenna. Wat kosten twee mussen? Zo goed als niets. Maar er valt er niet één dood neer als jullie Vader het niet wil. Bij jullie zijn zelfs alle haren op je hoofd geteld. Wees dus niet

bang, jullie zijn meer waard dan een hele zwerm mussen. Iedereen die mij zal erkennen bij de mensen, zal ook ik erkennen bij mijn Vader in de hemel. Maar wie mij verloochent bij de mensen, zal ook ik verloochenen bij mijn Vader in de hemel.

Lied: Een schoot van ontferming is onze God

Een schoot van ontferming is onze God.

Hij heeft ons gezocht en gezien

zoals de opgaande zon aan de hemel.

Hij is ons verschenen toen wij in

duisternis waren, in schaduw van dood.

Hij zal onze voeten richten

op de weg van de vrede.

Overweging

Drie weken geleden vierden we het Pinksterfeest. We herdachten dat de apostelen hun angst overwonnen en getuigden van de Geest die hen in vuur en vlam zette. Vandaag en de zondagen die komen reikt de Schrift ons lezingen aan om te zien hoe die Geest in óns tot leven kan komen en ons de weg kan wijzen naar een nieuwe wereld, naar een wereld waarin Gods Liefde heerst.

De evangelielezing is een stukje uit de zogenaamde zendingsrede. De evangelist Matteüs vertelt hoe Jezus zijn leerlingen instructies geeft als hij hen de wereld in stuurt om zijn boodschap te verkondigen. Matteüs schrijft zijn evangelie vele jaren na de Pinksterervaring. Hij doet dat ongetwijfeld met het oog op de situatie in de jonge kerk. Het moet een warrige en onzekere tijd zijn geweest. De leerlingen stotten met hun enthousiaste verkondiging op weerstand. Hun boodschap verstoorde de gevestigde orde en de onderlinge verhoudingen. Ze werden als een bedreiging gezien en vaak vervolgd, gevangen genomen en gemarteld. In de lezing van vandaag horen we dan ook tot driemaal toe een bemoedigend “wees niet bang”.

Ook al zijn de omstandigheden nu heel anders, het “wees niet bang” lijkt voor deze tijd geschreven. We zitten weliswaar niet meer gevangen in onze huizen, maar het levenbedreigende virus heeft de samenleving diepgaand ontwricht. Het ‘nieuwe normaal’ van anderhalve meter afstand is verre van normaal en maakt echte menselijke nabijheid onmogelijk. Zorg, kerk en onderwijs zijn in hun functioneren beperkt. Allerlei voorzieningen en bedrijven liggen stil of worden met overheidsgeld kunstmatig in leven gehouden. Het zal lang duren

voor de economie de klap te boven is. Het is best reëel om bang te zijn voor alles wat ons nog te wachten staat.

Maar verrassend is dat alle ellende ook zoveel positiefs in mensen losmaakt. Mensen worden creatief en bedenken manieren om de zorg te ondersteunen, eenzamen op te vrolijken en armen van eten te voorzien. Anderen gaan verder en maken plannen voor de toekomst. Voor hen is dit het moment om voor onze maatschappij een nieuwe koers uit te zetten. Ze willen bij de wederopbouw van onze samenleving tegelijk de grote problemen van deze tijd aan te pakken. Zouden dit tekenen zijn om toch vol vertrouwen de toekomst tegemoet te gaan, tekenen van een nieuwe wereld?

In tijden van crisis gaan onze ogen open voor wat echt belangrijk is in het leven. We worden ons meer bewust waar het in het leven ten diepste om gaat. Dat is ook de boodschap van het boek van Tomáš Halík, dat we dit jaar in de gespreksgroep lezen. Het 'aanraken van de wonden' opent ogen en schept nieuw leven. Is dat niet de kern van ons geloof? Nieuw leven dat opstaat uit de dood, geestkracht die de angst overwint, het geheim van Pasen en Pinksteren! Wellicht reikt ons geloof in deze crisistijd ons de kracht en het perspectief aan voor een nieuwe toekomst.

Wees niet bang, zegt Jezus in de lezing van vandaag. Treed uit de schaduw het volle licht in! Wees niet bang, de waarheid mag aan het licht komen, wat werkelijk van waarde is zal overwinnen. Wat we fluisterend bespraken, verkondig het van de daken. Wees niet bang! Jezus wijst ons een weg van geloof en vertrouwen. De weg van Jezus opent nieuwe perspectieven. De liefde die Jezus verkondigt doet 'wonderen', maakt mogelijk wat onmogelijk leek. De chaos kan wel ons lichaam aantasten, maar niet onze ziel, niet wat leeft in ons hart.

Jeremia had het ook zwaar te verduren. Hij verkondigde dat het volk, als het zo doorleefde, de ondergang en de ballingschap tegemoet zou gaan. Maar hij werd uitgelachen, bespot en zelfs gemarteld. Toen hij het niet meer zag zitten en aan opgeven dacht, schoot zijn ziel in vuur en vlam. En wist hij dat God zelf met al zijn macht en kracht achter hem stond.

Het wordt pas gevaarlijk als het virus onze ziel aantast, als we het contact verliezen met wat leeft in ons hart, als de oerbron van vertrouwen geen leven meer geeft. Diep van binnen weten we dat we niet bang hoeven te zijn. Er is iemand die weet hoeveel haren we op ons hoofd hebben, iemand die zelfs de mussen in de gaten houdt. We mogen vertrouwen op de liefde die Jezus ons aller Vader noemt. Diep in onze ziel weten we ons veilig in zijn liefdevolle armen.

Soms, als we stil worden en inkeren in ons zelf, kan het zomaar gebeuren dat het warm wordt rond ons hart, dat we een stem horen in ons binnenste. Dan klinkt er een belofte, een naam die we kennen: 'Vrees niet, ik ben er en ik zal er zijn'. Wie spreekt daar? Is het Jezus, is het de Vader, is het de Heilige Geest? En dan ineens staan we in vuur en vlam en beseffen we dat het onze eigen ziel is die uitroept: "ik zal er zijn"! We voelen een kracht in ons groeien, we weten wat we willen. We zullen er zijn! Wat er ook gebeurt, niets of niemand houdt ons tegen, liefde wijst ons de weg.

Het zijn momenten die we nooit vergeten, ervaringen die ons niet meer loslaten. Het is een kracht die blijft, die er is als we hem nodig hebben. Het is een houvast als de twijfel toeslaat, een licht als onze weg door het donker gaat. Ook al is het moment van de ervaring lang geleden, bij de geringste aanleiding horen we die stem weer in ons. Als de liefde onze weg is en de Geest in ons leeft, hoeven we niet bang te zijn. We kunnen vol vertrouwen de toekomst tegemoet gaan.

Het is het vuur van Pinksteren dat in ons brandt, het vuur van de Geest die ons troost en vertrouwen schenkt. Het is ook de Geest van creativiteit en scheppingskracht in tijden van crisis. De Geest van Pinksteren opent onze ogen voor mogelijkheden die perspectief bieden. De geest reikt ons de taal van de liefde aan die grenzen overschrijdt, die verbondenheid en eenheid schept. Als die Geest in ons leeft, heeft het virus en de chaos niet het laatste woord, maar zijn we op weg naar een nieuwe wereld, naar de wereld van Gods koninkrijk.

Amen

Lied: [Dat ik aarde zou bewonen](#)

*Dat ik aarde zou bewonen
niet op vleugels als een arend,
niet in schemer als een nachtuil,
niet kortstondig als een bloem,
niet op vinnen onder water,
niet gejaagd en niet de jager,
niet op hoeven, niet met klauwen,
maar op voeten twee
om de verte te belopen,
om de horizon te halen -
en met handen die wat kunnen:
klappen, ruimen, zaaien, oogsten;*

*met een neus vol levensadem,
met een buik vol van begeren,
met een hoofd niet in de wolken,
wel geheven naar de zon
om te overzien die aarde,
haar te hoeden als een kudde,
haar te dienen als een akker
en te noemen bij haar naam.
Dat ik ben, niet meer of minder
dan een mens, een kind van mensen,
een van velen, een met allen,
groot en nietig, weerloos vrij
om elkaar te zijn tot zegen,
om te gaan een weg van dagen,
liefdes weg, die ooit zal leiden
naar een menselijk bestaan.*

Gebeden

Goede God, bron van alle leven,
maak het stil in ons, raak ons aan met uw Liefde.
Moge uw liefde ons de kracht geven
om onze angsten te overwinnen.
Moge uw liefde zichtbaar worden
in ons omgaan met elkaar en
in onze zorg voor wereld.
Moge uw liefde de bron zijn
van een nieuw en vreugdevol bestaan.

stilte

Goede God,
schenk onze ekklesia en al uw kerken
de moed om uw liefde te verkondigen
en dienstbaar te zijn aan het zoeken
naar een nieuwe samenleving.
Moge uw kerken gemeenschappen zijn
waar in de stilte uw stem spreekt,
waar inspiratie te vinden is
voor het omgaan met de vragen van deze tijd.

Stilte

Goede God,
moge degenen die verantwoordelijkheid dragen
steeds meer oog krijgen voor wat echt van waarde is.
Raak hen aan met uw wijsheid,
schenk hen liefde voor mens en natuur.
Wees een bron van kracht en inspiratie
voor allen die zich inzetten
voor een nieuwe, menswaardige wereld.

Stilte

Acclamatie: Onze Vader verborgen

*Onze Vader verborgen
uw Naam worde zichtbaar in ons
uw koninkrijk kome op aarde
uw wil geschiede, een wereld
met bomen tot in de hemel,
waar water, schoonheid en brood,
gerechtigheid is en genade,
waar vrede niet hoeft bevochten,
waar troost en vergeving is
en mensen spreken als mensen,
waar kinderen helder en jong zijn,
dieren niet worden gepijnigd,
nooit één mens meer gemarteld,
niet één mens meer geknecht.
Doof de hel in ons hoofd,
leg uw woord op ons hart, breek het ijzer met handen,
breek de macht van het kwaad.
Van U is de toekomst, kome wat komt.
Van U is de toekomst, kome wat komt.*

Slot

Afsluiting en Zegen

Mag ik op Jezus even kritiek hebben....? Ik vind het maar een rare gedachte dat God bijhoudt hoeveel haren we op ons hoofd hebben. Maar goed, het is duidelijk dat Jezus heel enthousiast is over de zorg en aandacht van zijn Hemelse Vader. En een beetje overdrijven mag wel op deze Vaderdag. Toch

een mooie gedachte dat we allemaal een Vader hebben om vandaag in het zonnetje te zetten, een Vader die ons liefdevol nabij is.

Liefdevolle nabijheid als 'het nieuwe normaal', dat zou veel belovend zijn! Hoe dan ook, wat ons ook te wachten staat, moge de liefde van God in ons tot bloei komen. Dat zal een zegen zijn voor ons en onze wereld. Laten we om die zegen vragen en samen op weg gaan:

In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Amen

Slotlied: [God weet komt het goed](#)

*God weet komt het goed,
een rechtvaardige wereld waar niet de dood heerst.*

*Je denkt na de dood een veel grotere ruimte waar je terecht komt.
Waar we kunnen wat we nooit konden,
oogsten wat we niet hebben gezaaid -
woorden die niet bestonden, dachten we, maar ze bestonden.
Of gaan we in vlammen op?
Of word je een vlam in de zon?*

*God weet komt het goed,
een rechtvaardige wereld waar niet de dood heerst.*

*Misschien nog op deze onschatbare aarde
eeuwen van schoonheid,
onder open hemelwijd landschap
lichtrivieren, verte in blauw,
rotsen, eikenwouden, valleien, steden in tuinen.
En stilte groter dan taal.
En liefde sterk als de dood.*

*God weet het komt goed,
een rechtvaardige wereld waar niet de dood heerst.*